Het Dagelijks Bestuur van de
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden
T.a.v. de heer A. Slofstra
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM

Datum :
Zaaknummer : 671173
Contactpersoon : Martine Meurs
Gerda van Haaren
Telefoonnummer : 026 377 3346 / 3740

Onderwerp: Zienswijze begroting 2023

Geacht bestuur,

Met uw brief van 28 april 2022 biedt u ons uw ontwerpbegroting voor het begrotingsjaar 2023 aan en vraagt u ons naar onze zienswijze daarover. Ook vraagt u ons een zienswijze uit te brengen over de bestemming van het in 2021 behaalde financiële resultaat van € 1,7 mln.
Op 9 mei jl. hebt u tijdens een raadsinformatiebijeenkomst een toelichting gegeven op belangrijke ontwikkelingen en onderdelen uit de begroting, waarvoor onze dank.

Hieronder treft u onze zienswijze aan.

Covid-19
Allereerst willen wij opnieuw onze grote waardering uitspreken voor uw enorme inzet, inmiddels al ruim twee jaar, bij de aanpak van de coronapandemie. Zoals u aangeeft in uw ontwerpbegroting zal de bestrijding van het coronavirus ook de komende tijd nog extra aandacht en inzet van u vragen. De effecten van de pandemie op langere termijn zijn nog niet te overzien. U geeft aan dat de virusuitbraak, mogelijk (forse) impact heeft op geformuleerde doelen en bijbehorende uitgaven en inkomsten. Wij hebben begrip voor een eventueel noodzakelijke aanpassing in uw dienstverlening. Wij hechten zeer aan onze goede onderlinge communicatie en samenwerking op dit gebied en we stellen het op prijs hierover door geïnformeerd te blijven worden.

Programma Samen Beter Bedrijfsvoeren
In uw aanbiedingsbrief vraagt u bijzondere aandacht voor een aantal autonome ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en ICT-veiligheid, evenals voor het programma Samen Beter Bedrijfsvoeren. U signaleert dat de organisatiebesturing en bijbehorende interne ondersteuning in de afgelopen jaren in beperkte mate zijn meegegroeid met ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie, hetgeen leidt tot doelmatigheids- en rechtmatigheidsrisico's. Daarnaast heeft de door Berenschot uitgevoerde benchmark over de kosten van de brandweer en de bedrijfsvoering aan het licht gebracht dat de overhead van VGGM onder het landelijk gemiddelde ligt en "krap is georganiseerd". Daardoor dreigen de primaire processen in het gedrang te komen.
Gelet op deze ontwikkelingen doet u in dit verband voorstellen die tot een uitzetting van uw begroting van in totaal € 1,5 miljoen leiden en daarmee tot een verhoging van de gemeentelijke bijdragen (voor Arnhem voorlopig geraamd op €370.000). U geeft aan dat deze voorstellen gebaseerd zijn op de beste inschatting van dit moment.

U stelt voor om in 2022 een diepgaander onderzoek (inclusief externe toetsing) uit te voeren naar de gesignaleerde risico's en de versterkingsmaatregelen die nodig zijn om te komen tot een toekomstbestendige organisatie. U betrekt bij dit onderzoek ook de ambities van bestuur en organisatie ten aanzien van de taken die bij VGGM zijn ondergebracht.
Wij kunnen ons vinden in het geschetste traject. Dit zal betekenen dat wij in onze eigen Begroting 2023 (vooralsnog) extra middelen en aanvullend budget moeten vrijmaken en beschikbaar stellen ten behoeve van uw voorstellen en versterkingsmaatregelen.

Stichting Waarborgfonds

De Veiligheidsregio's zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met ontwikkelingen in de verzekeringsmarkt waar het gaat om ongevallenverzekeringen. Voor verzekeraars is de specifieke dekking voor Veiligheidsregio's een niche, waarin op dit moment nog maar een zeer beperkt aantal verzekeraars specifieke producten voor Veiligheidsregio's aanbieden. Landelijk is ook geconstateerd dat de gezamenlijke premielast de gezamenlijke schadelast ruim overschrijdt.
Dit is aanleiding geweest om de krachten van de verschillende Veiligheidsregio's te bundelen op het gebied van verzekeren en risico denken. Bijkomstig voordeel is dat toegewerkt kan worden naar een landelijk uniform verzekeringspakket (elke brandweerman heeft recht op dezelfde aanspraak waar ook in Nederland). Om invulling te geven aan deze uitdagingen is het de bedoeling dat er:

a. Landelijk één set van aanspraken bij dienstongevallen komt het collectief inkopen van één ongevallenverzekering (voor verzekerbare aanspraken) mogelijk wordt;
b. Een waarborgfonds wordt opgericht om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet verzekerbare aanspraken;
c. Een (landelijk) expertisebureau wordt opgericht dat kan adviseren en bemiddelen; en
d. Strategische samenwerkingsverbanden worden aangegaan met onder andere de VNG.

Eén van de eerste stappen is de oprichting van de Stichting Risicobeheer zijnde het toekomstige expertisebureau. Nadat het Veiligheidsberaad op 4 oktober jl., gelet op advies RCDV, het principebesluit tot oprichting van de Stichting Risicobeheer heeft genomen, heeft het Algemeen Bestuur VGGM tijdens de vergadering van 6 april 2022 daar een positief besluit over genomen.
Een tweede stichting zal, op een later moment, worden opgericht voor het beheer van het Waarborgfonds. Het Algemeen Bestuur van VGGM neemt hier op basis van de binnengekomen zienswijzen medio 2022 een besluit over.

Er is zeer beperkte informatie beschikbaar gesteld over de oprichting van de Stichting Waarborgfonds en de risico's en (financiële) consequenties die deelname aan de stichting met zich meebrengt. Het is voor ons onmogelijk om te beoordelen of deelname aan deze stichting verantwoord is. We verzoeken u dan ook dringend om de eerder gevraagde informatie aan ons te verstrekken.

Programma Crisisbeheersing

De Wet veiligheidsregio's wordt geëvalueerd. In de zomer van 2019 is een evaluatiecommissie ingesteld, met als taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wet Veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing. De commissie heeft met haar bevindingen inzicht gegeven in wat goed werkt, waar verbetermogelijkheden zijn en waar bij knelpunten verbeteringen mogelijk zijn. Het is nog onduidelijk

welke beleidsmatige en financiële consequenties voortkomen uit deze evaluatie. Zodra daarover meer duidelijkheid is, worden wij graag nader door u geïnformeerd.

Programma Brandweerzorg

Op basis van de huidige wet- en regelgeving is het onderscheid tussen een brandweervrijwilliger en een brandweermedewerker nauwelijks te maken. De invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) vormt een groot risico voor de betaalbaarheid van het huidige brandweermodel. Een landelijke denktank heeft een oplossing bedacht in de vorm van taakdifferentiatie. De financiële consequenties van deze taakdifferentiatie worden nog nader geanalyseerd. In 2022 zal nadere uitwerking worden gegeven aan de noodzakelijke maatregelen. U verwacht dat deze voor onze regio beperkt zullen zijn. Zodra hierover meer bekend is, worden wij graag nader geïnformeerd.

Programma GGD en JGZ

Functiewaardering artsen en verpleegkundigen

In de ontwerpbegroting zijn de financiële consequenties verwerkt van het functiewaarderingstraject dat in 2021 heeft plaatsgevonden voor verpleegkundigen en artsen van de GGD. De extra kosten worden begroot op € 479.000 voor 2022, oplopend naar € 999.000 in 2025, en zijn verwerkt in de verhoging van de gemeentelijke inwonerbijdrage.
Al eerder hebt u aangegeven dat vergelijkbare organisaties hun personeel qua salaris hoger inschalen, hetgeen het risico met zich meebrengt van uitstroom van uw medewerkers en beperkte instroom van nieuwe medewerkers. Daarnaast maakt ook de huidige krappe arbeidsmarkt het moeilijk om medewerkers te behouden en te binden.
Zoals eerder aangegeven zijn wij bereid om lokaal extra te investeren in preventie en Publieke Gezondheid. Wij onderkennen dat deze kostenverhoging als gevolg van de functieherwaardering onvermijdelijk is. Verder vragen wij in onze contacten landelijk en met andere gemeenten in de regio aandacht voor het belang van goede preventieve gezondheidszorg en een slagvaardige GGD in dezen.

In de verhoging van de gemeentelijke inwonerbijdrage zijn verder begrepen:

- de extra kosten voor het aanbieden van een prenataal huisbezoek aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie (voortvloeiend uit het van kracht worden per 1 juli 2022 van een wijziging in de Wet publieke gezondheid; gemeenten ontvangen hiervoor een compensatie via het gemeentefonds);
- de extra kosten voor de uitvoering van de vaccinaties tegen meningokokken en HPV (gemeenten ontvangen hiervoor een compensatie via het gemeentefonds);
- het beleggen van de regie op Zorg en Veiligheid.

Wij kunnen ons vinden in het verwerken van deze extra kosten in de inwonerbijdrage.

Bekostigingsonderzoek

In 2022 wordt overeenkomstig de wens van de bestuurders van VGGM een bekostigingsonderzoek uitgevoerd, waarbij de activiteiten van de GGD met bijbehorende formatie, lasten en gemeentelijke bijdrage worden vergeleken met andere GGD-en. Wij zien de resultaten van dit onderzoek en de uitkomsten van de discussie van de bestuurders over de scope van activiteiten graag tegemoet.

Infectieziektenbestrijding
De impact van de corona uitbraak en COVID-19 op de samenleving leidt tot een groeiende aandacht voor de preventie en bestrijding van infectieziekten, ook bij de landelijke overheid. Momenteel loopt een tweejarig project 'Versterking professionele bezetting Infectieziektebestrijding' voor alle GGD-en. Ook loopt er vanuit het ministerie van VWS een landelijke heroriëntatie op het vaccinatiestelsel.
Graag worden wij te zijner tijd geïnformeerd over de organisatorische en financiële consequenties voor VGGM.

Forensische geneeskunde en Publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA)
Landelijk zijn er ontwikkelingen gaande met betrekking tot de uitvoering van de forensische geneeskunde (komen tot een bovenregionale organisatie; aanbesteding medische arrestantenzorg) evenals de publieke gezondheidszorg asielzoekers (openbare aanbesteding). Over het verloop en de uitkomst hiervan en de consequenties voor uw organisatie worden wij te zijner tijd graag geïnformeerd.

Opvang ontheemden Oekraïne
Graag willen wij onze waardering uitspreken voor uw inzet bij de opvang en zorg voor degenen die huis en haard in Oekraïne hebben moeten verlaten en hun toevlucht in ons land hebben gezocht. U geeft aan dat er nog onduidelijkheid bestaat over aard, omvang en bekostiging van de (wettelijke) taken voor Veiligheidsregio's en GGD-en ten aanzien van de opvang en (eerste) medische verzorging van ontheemden afkomstig uit Oekraïne. Wij gaan ervan uit dat – evenals bij de bestrijding van het coronavirus – het Rijk het leeuwendeel van de extra kosten van de opvang van Oekraïense vluchtelingen voor haar rekening zal nemen. Uiteraard zijn wij bereid om, voor zover onze verantwoordelijkheid reikt, ons aandeel in deze taak op ons te nemen. Wij stellen het op prijs om door u geïnformeerd te worden over de uitvoering van deze taak.

Resultaatbestemming 2021
U vraagt ons eveneens een zienswijze uit te brengen over de bestemming van het in 2021 behaalde resultaat van € 1,7 mln. Het voornemen is vanuit dit resultaat de kosten in 2022 te dekken van:

- De financiële effecten van de functiewaardering voor artsen en verpleegkundigen (€ 479.000);
- De afbouw van het team bevolkingszorg (€ 132.000);
- De incidentele kosten van het programma Samen Beter Bedrijfsvoeren (€ 400.000).

Het restant van afgerond € 700.000 laat u terugvloeien naar de gemeenten. Wij kunnen ons vinden in deze resultaatbestemming en de gewijzigde begroting 2022 die dit tot gevolg heeft.

Met bovenstaande reactie menen wij aan uw verzoek te hebben voldaan.
Wij wensen u veel succes bij de uitvoering van uw taken.

Hoogachtend,

De griffier, De voorzitter,